

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Č**, proti žalovanému **T** zast: JUDr. P, za účasti vedľajšieho účastníka **JUDr. B**, správkyne konkurznej podstaty úpadcu **U**, o neúčinnosť právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Cb 917/2000-83 zo dňa 6. októbra 2005, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Cb 917/2000-83 zo dňa 6. októbra 2005 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd ako súd prvého stupňa zamietol žalobu. Žalobcovi uložil, aby zaplatil žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v sume 9880,-Sk. V dôvodoch svojho rozsudku uviedol, že vykonal dokazovanie výsluchom svedka Ing. M, ako aj listinnými dôkazmi a zistil, že žalovaný uzatvoril s úpadcom **U**, 22.3.1999 kúpnu zmluvu, ktorou nadobudol vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam po tom, keď úpadca sa dostal do nepriaznivého stavu so splácaním svojich záväzkov. Kúpna cena podľa znaleckého posudku za nehnuteľnosti bola uhradená v splátkach, ktoré boli ešte v ten deň poukázané v plnej výške veriteľom. Uznesením zo dňa 9.8.2000 č. k. 4K 54/00-1 Krajský súd v Košiciach vyhlásil konkurz na majetok predávajúceho. Žalobca ako veriteľ úpadcu podal dňa 13.11.2000 žalobu proti kupujúcemu, ktorou žiadal určiť, že uvedené nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Na pojednávaní dňa 4.10.2005 upravil petit tak, že kúpna zmluva, uzavretá medzi žalovaným a úpadcom, je právne neúčinná a uvedené nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Podľa § 15 ods. 1 ZKV konkurzný veriteľ alebo správca sa

môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odseku 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhanej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu vymáhateľný, alebo ak už bol uspokojený. Zákon o konkurze a vyrovnaní nemá stanovené lehoty pre uplatnenie práva na odporovateľnosť, a preto je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, a to jednak preto, že Občiansky zákonník je všeobecnou právnou úpravou odporovateľnosti, ale aj preto, že ide o majetkové právo. Všeobecná trojročná lehota plynie od vyhlásenia konkurzu. Táto lehota uplynula 9.8.2003. Žalobca žalobou, ktorú podal vo všeobecnej premlčacej lehote, žiadal určiť, že predmetné nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Žalobca až dňa 4.10.2005, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty žiadal určiť, že kúpna zmluva, uzavretá medzi úpadcom a žalovaným, je voči nemu právne neúčinná. Žalovaný namietal premlčanie, a preto súd žalobu z dôvodov premlčania zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie. Uviedol, že súd prvého stupňa nezistil skutkový stav veci úplne a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku čoho tiež celú vec nesprávne rozhodol. Na pojednávaní dňa 4.10.2005 upravil žalobný návrh v tom zmysle, aby súd určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovanou spoločnosťou a spoločnosťou U, na základe ktorej boli prevedené nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva na LV č. X kat. územie S, sú voči žalobcovi právne neúčinné a uvedené nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty a žalovaný je povinný strpieť ich speňaženie v prospech tejto podstaty. Na základe takto upraveného žalobného návrhu súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca požaduje niečo iné, než požadoval v žalobnom návrhu podanom dňa 13.11.2000 a na základe toho vzal do úvahy námietku premlčania vznesenú žalovaným. V článku IV. žalobného návrhu uvádza, že žalobca odporuje kúpnej zmluve, ktorou žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X, katastrálne územie S. Je toho názoru, že pojem odporovať zahŕňa aj neúčinnosť právneho úkonu, pretože kto s úspechom odporuje právnemu úkonu, voči tomu je tento právny úkon neúčinný. Ďalej je toho názoru, že pri uplatnení

odporovateľného nároku je potrebné žalovať na plnenie v prospech konkurznej podstaty tak, ako je uvedené v pôvodnom, ako aj zmenenom žalobnom návrhu. Žaloba, v ktorej by sa ako navrhovateľ domáhal len vyslovenia výroku o neúčinnosti právneho úkonu, by sa nemohla stať základom na uskutočnenie núteného výkonu. Výrok o relatívnej neúčinnosti možno preto zahrnúť do rozhodnutia ako medzitýmny, a teda ako prejudiciálny pre žiaduci výrok na plnenie alebo strpenie. Uvedené v konečnom dôsledku podľa odvolateľa znamená, že žiada vždy to isté, len na pojednávaní na žiadosť správkyne konkurznej podstaty spresnil žalobný návrh. Uvádza tiež, že označené nehnuteľnosti nie sú založené v jeho prospech a teda nie je v konkurznom konaní oddeleným veriteľom. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. e/ OSP a napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušil a podľa odseku 3 tohto ustanovenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vychádzal zo zistenia, že prvostupňový súd zamietol žalobu z dôvodu premlčania žalobcom uplatneného práva na vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu spoločnosti U. Bol toho názoru, že žalobca si svoje právo z tohto titulu uplatnil až na pojednávaní dňa 4.10.2005, v žalobe žiadal určiť, že označené nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či žalobca svoje právo na vyslovenie neúčinnosti právneho úkonu - uzatvorenie kúpnej zmluvy na nehnuteľnosti označené na liste vlastníctva č. X v katastrálnom území S uplatnil včas alebo nie. Kúpnu zmluvu uzavrel úpadca so spoločnosťou žalovaného. Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4K 54/2000 zo dňa 9.8.2000 bol na predávajúceho spoločnosť U, vyhlásený konkurz. Žalobca je konkurzným veriteľom úpadcu. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení konkurzný veriteľ alebo správca sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný, alebo ak už bol uspokojený. Žaloba o neúčinnosť právneho úkonu (takto je podanie označené), bola súdu doručená 13.11.2000. V spise chýba obálka,

preto nie je možné zistiť, kedy bola podaná. Z jej obsahu sa zisťuje, že žalovaný uzatvoril s úpadcom v prvej polovici roka 1999 kúpnu zmluvu, ktorou nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. X v katastrálnom území S, ktoré sú tam deklarované. Uviedol, že týmto úkonom bol konkurzný veriteľ ukrátený, a to tým spôsobom, že v konkurznej podstate úpadcu sa nachádzajú len práva, ktoré musia byť vymáhané v cudzine bez istoty, že v prípade vymoženía sa výťažok dostane do konkurznej podstaty. Poukázal ďalej na znenie ustanovenia § 15 ods. 3 písm. b/ ZKV s tým, že z predloženého výpisu z obchodného registra žalovaného vyplýva, že spoločníkom v tejto spoločnosti je manželka úpadcu, majúca 100% majetkovú účasť. Je toho názoru, že z uvedených dôvodov je naplnená skutková podstata § 15 ods. 3 písm. b/ ZKV. Žalobca preto odporuje kúpnej zmluve, ktorou žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. X a navrhol, aby súd rozhodol, že tieto nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Otázka premlčania je teda závislá na tom, či si žalobca podanou žalobou uplatnil aj právo odporovať právnomu úkonu úpadcu, alebo len žiadal vysloviť, že označené nehnuteľnosti patria do konkurznej podstaty. Z ustanovenia § 79 OSP vyplýva, že konanie sa začína na návrh a toto ustanovenie obsahuje aj náležitosti návrhu. Okrem iného je tam uvedené, že návrh má okrem všeobecných náležitostí upravených v § 42 ods. 3 obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Podanie žalobcu malo všetky zákonom predpísané náležitosti žaloby o neúčinnosť právneho úkonu. Petit, aký si žalobca uplatnil vyplýva z ustanovenia § 16 ods. 4 ZKV a súd tu mal prejudiciálne vyriešiť otázku neúčinnosti právneho úkonu, pretože žalobca sa toho v návrhu domáhal. Z hľadiska ustanovenia § 79 OSP stačí, ak žalobca v obsahu návrhu uvedie, čoho sa domáha. Zákon nepredpisuje takú formu návrhu, ktorý by požadoval uviesť obsah výroku súdneho rozhodnutia, teda ako má súd rozhodnúť. V návrhu treba uviesť, čoho sa navrhovateľ domáha. Pokiaľ teda žalobca zmenil na pojednávaní dňa 4.10.2005 návrh výroku rozhodnutia súdu, nezmenil tým obsah žaloby, ktorou si právo vysloviť neúčinnosť právneho úkonu uplatnil. Jeho právo preto nie je premlčané a súd prvého stupňa bude musieť skúmať splnenie podmienok pre žalobcom uplatnené právo.

Odvolačí súd preto napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V tomto konaní bude potrebné rozhodnúť aj o trovách tohto odvolacieho konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 18. decembra 2007

JUDr. Margita Fridová, v. r.
predsedníčka senátu